Uredništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3, na dvorišču, I. nadstropje.

* *

Rokopisi se ne vračajo.

* *

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

* *

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

* *

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

* *

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25·—
polletno . . . K 12·50
četrtletno . . . K 6·30
mesečno . . . K 2·10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28·—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30·—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglase (inserate)** se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkraten natis primeren popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 224. | Telefonska številka 65. | **Celje, v petek, dne 1. oktobra 1909.** | Čekovni račun 48.817. | **Leto I.**

„Mir“ in „Korošec“.

Do nedavna je pisal „Mir“ tako, kakor da bi zastopal vse koroške Slovence. Bil je sicer „črn“, kakor pravijo na Koroškem, in se je protivil vedno vsakemu pojavu svobodnejšega mišljenja, toda tistega divjanja, kakor ga že tako dolgo poznamo iz ljubljanskega „Slovenca,“ tega se je „Mir“ dosledno izogibal. Imel se je pač bojevati predvsem proti nemškim nacijonalcem, zato je bil slovensko-katoliški list, a bolj naroden nego „črn.“

Ko se je pojavil „Korošec“, ga je hotel ukričati, a v strahu, da bi mu mogel delati na ta način celo reklamo, je sklenil prezirati ga, delati, kakor da bi ga ne bilo. Res je s tem molčanjem dosegel precej uspeha, kajti „Korošec“ se ni mogel udomačiti, jel je hirati, neredno izhajati in slednjič je moral postati iz tednika štirinajstdnevnik, če se je hotel sploh obdržati. „Mirova“ taktika bi ga bila spravila najbrže celo v grob, kajti imel je tudi svojo notranjo bolezen, namreč pomanjkanje trdnega programa. Ni si skušal vzgojiti svojega čitateljstva, ampak — tako se nam vsaj zdi — zbiral le nezadovoljneže, opozicijonalce, neglede na to, kakega mišljenja so. Samo narodnosti se je držal dosledno.

Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je kot naroden list priporočal „Mirove“ kandidate, kajti le ti so bili Slovenci. A bilo je videti tudi, da bi bil priporočal slovenske klerikalce tudi proti slovenskim socijalnim demokratom, dasi sicer tudi proti socijalni, demokraciji ni nastopal. Z eno besedo: v programu je imel samo narodnost.

Ker je bil pa „Mir“ r a v n o t a k o naroden, ni bilo mnogo tistih nezadovoljnežev, na katere je „Korošec“ računil. Kdor je bil le narodnjak, je bil zadovoljen z „Mirom“, kdor pa „Mira ni maral zaradi klerikalizma, tega tudi „Korošec“ ni zadovoljil, ampak je moral poseči po „Štajercu“, „Rdečem Praporu“, „Arbeiterwille“, „Freie Stimmen“ itd., kar mu je bilo pač bližje. „Štajerca“ Korošci še mnogo čitajo kot s l o v e n s k i list, kakor tudi na Štajerskem, nerazsodnih ljudi je po vsi meji dovolj. „Rdečega prapora“ je le malo na severni slovenski meji, predvsem zato, ker so naši socijalni demokrati zaposleni bolj na jugu in agitirajo tu za stranko skoro izključno le nemški socijalni demokrati ki uvajajo seveda le nemški list. Čudno bi se zdelo na prvi pogled, da je med slovenskimi protiklerikalci mnogo čitateljev zagrizenih „Štimc“, ki so mnogo bolj protislovenske in protislovanske, nego pa svobodomiselne, tem bolj, ker je naperjena njihova „svobodomiselnost“ res edino le proti k a t o l i š k i veri, dočim so glede protestantizma celo klerikalne. Toda tu je treba prvič uvaževati tisto občo človeško napako, ki je vanjo zašel zadnje čase tudi „Mir“, (kakor hočemo v naslednjem pokazati), da smo namreč v strasti proti bližjemu nasprotniku često hujši, nego proti oddaljenejšemu: če se spremo z bratom, ga sovražimo bolj, nego tujca, tudi če je ta še hujši in hudobnejši. Drugič pa moramo imeti na misli tudi dejstvo, da na Koroškem narodna zavest še nikakor ni kaj posebno vkoreninjena; če očita „Mir“ kakemu naprednjaku njegovo nemško ženo, vizitko itd., pozablja pri tem, da tolče s tem predvsem svoje pristaše po zobeh, in to ne le „nezavedne“, ampak tudi „vrlo narodne“ može!

Kjer pa je narodnost na tako slabem temelju, protiklerikalizem pa tako ukoreninjen, tam se ni čuditi, če se ni mogel utrditi stališča list, ki je naglašal prvo, drugo pa popolnoma zanemarjal, ali še celo več: b r a n i l s e s v o b o d o m i s e l n o s t i (v zadnjem „Miru“ je celo popravek, v katerem se najbolj znani pristaš „Korošca“ brani proti „očitanju“ svobodomiselnosti na tak način, kakor da bi bila svobodomiselnost tudi v njegovih očeh zaničevanja vredna!)

Tekom letošnjega leta pa se je razmerje dokaj izpremenilo. Dr. Brejc smatra svoje stališče na Koroškem že za tako trdno, da ne potrebuje nobenih ozirov več. Kakor je stal svoj čas na izključno narodnem, tako stoji zdaj na izključno klerikalnem stališču. Takoj po spomladanskih volitvah, ko je „Korošec“ opravil svojo dolžnost kot naroden list in pomagal tako klerikalcem do delne zmage, takoj mu je Brejc pokazal svojo klerikalno hvaležnost: Volitve so pokazale, v katerem taboru so koroški Slovenci.

Poskus, vpeljati na koroško kranjski liberalizem, se je ponesrečil popolnoma, še nikdar niso bili Korošci tako enotni in složni kakor zdaj, in s ponosom lahko rečemo, da je naša organizacija tako izvrstna, da služi drugim lahko za zgled, dočim liberalne organizacije niti ni ne, kajti stranka, ki se o volitvah ne pokaže, ni več stranka.

Tako in podobno se govori v poročilu o zborovanju „Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.“

To je odgovor, ki ga more dati le klerikalec, kateremu je dovoljeno v imenu svete vere lagati in zavijati resnico — v večjo čast in slavo božjo.

Naivni „Korošec“, ki je zaradi svojega n a r o d n e g a stališča priporočal klerikalne kandidate, da se ne cepi narodna moč, je dobil za plačilo izjavo, da sploh ni upoštevanja vreden list, da nima na Koroškem nikogar za seboj itd. Morebiti je imel dr. Brejc pri tem razen drugih tudi ta namen, da bi se ne bilo treba Korošču“ zahvaljevati za pomoč o volitvah, in ga je zato označil kot list, ki nima nikakega vpliva. Seveda, če bi bil „Korošec“ drugače ravnal, bi bil gotovo le on kriv poraza Grafenauerjega v splošni kuriji . . .

Vmes je prišel tudi boj za Ciril-Metodovo družbo. V tem boju so sicer klerikalci podlegli in v očeh vseh pravih narodnjakov je padla njihova „narodnost“ še globlje nego je bila, toda v prepričanju, da imajo na Koroškem vse ljudi za seboj, se tega niso ustrašili: tudi poraz znajo tako obrniti, da je v njihovo korist, kajti svojim pristašem lahko natvezejo vse, ker ne izvedo ničesar druzega, razen eno, kar čitajo v edini svoji duševni hrani — klerikalnem časopisju.

Toda tudi na Koroškem se še čutijo posledice splošne šolske obveznosti. Četudi koroško šolstvo z ozirom na našo narodnost greši neprimerno veliko, čitati se ljudje vendarle nauče. Po mnogih krajih sicer samo nemški, a pridnejšim ni baš posebno težko izuriti se tudi v slovenskem čitanju. Napredek v tej stvari je najsigurnejše orožje proti klerikalizmu, kajti če je prav „prokleto“ vse, česar niso napisali klerikalci, ljudstvo vendarle čita vse, kar mu pride pod roko. Ker hočejo klerikalci, da bi čitali ljudje samo njihove liste, naprednjaki pa povsod zastopamo načela, naj bi čitali ljudje obojno časopisje in naj sami sodijo, potem ko so slišali obe strani — bo ljudstvo, čeprav počasi a vendar vsaj enkrat spoznalo, kje je resnica. Tudi klerikalec se bo vprašal: „Zakaj se neki ti naši voditelji tako boje nasprotnih časopisov?“

Kar se tiče Ciril-Metodove družbe, se je to že deloma zgodilo. Za veselico v Kotmari vasi, ki je bila izrecno objavljena kot veselica podružnice CMD, je „Mir“ pisal: „Upamo, da se tam ne bo nabiralo za Ciril-Metodovo družbo, ampak za naše ‚Šolsko društvo‘!“ Zdaj po veselici pa kriči, da ni vedel, da je bila to prireditev Ciril-Metodove družbe in napada g. Prosekarju, da ni povedal resnice! Urednik tegale ‚Mira‘ mora biti res čuden patron, če misli, da bodo prirejale podružnice CMD veselice v korist „Šolskega društva!“ Ljudje, ki so prišli na veselico, gotovo niso prinesli svojega denarja za CMD po prigovarjanju „Mira“, ki je agitiral za „Šolsko društvo,“ ampak so se udeležili veselice p r o t i „Mirovemu“ i z i z v a n j u. Da se je torej veselica tako dobro obnesla ni z a s l u g a „Mirova“, dmpak dokaz, d a „Mir“ n a č i t a j o č e, n a r o d n o č u t e č e — l j u d s t v o n i m a t o l i k o v p l i v a, d a b i g a m o g e l o d v r n i t i o d CMD.

Pa to je samo en dokaz, prinesli bi jih lahko več. Da te dokaze tudi „Mir“ čuti, je ‚lepo‘ pokazal v zadnjem času, ko nima ne časa ne prostora za nič drugega, ampak posveča vso pozornost izključno — „Korošču.“

Trpela bo od tega odurnega sovraštva le narodnost. „Korošca“ s tem ne bodo uničili, saj mu delajo še celo reklamo! Le narodnost, ta nežna cvetka, ki jo je treba braniti še pred vsako sapico, le ta bo trpela v tem strastnem viharju. Gospodje, ali mar res mislite, da boste narodno indiferentnim Koroščem vcepili ljubezen do slovenščine in Slovencev s tem, da jim podate samo umazane provke iz „Slovenčevega“ slovarja. Podlost ni nikdar prikupljiva in ne more nikdar pomagati k napredku.

„Mir“ sicer uvideva to tudi sam a žalibog vidi le trsko v očeh svojega brata, dočim bruna v svojem očesu noče videti. Piše namreč o „Korošču“: „Zadnja številka je polna samih napadov na naše najagilnejše narodne delavce in na najstarejšega zagovornika koroških Slovencev — na „Mir“. Seveda, „narodnemu“ „Lažikorošču“ ni ostalo več prostora za napade na — nemškutarijo.“ — Hinavec, izderi prej bruno itd!

Ne v uredništvu „Mira“ ne med njegovimi dopisniki po deželi, nikjer ne poznajo „Štajerca“. Kakor da bi sploh ne prihajal na Koroško. In pri tem je „Štajerc“ res protikatoliški list, ki propagira n e m š k o l u t e r a n s t v o, vendar je „Miru“ bolj všeč nego „Korošec“, ki je naroden, slovenski list in se niti proti klerikalizmu ne postavlja, kakor smo v začetku omenili! — Ne same nelepo, tudi n e r a z s o d n o je tako divje sovraštvo proti nepriljubljenemu bratu, ki pušča pravemu d v o r e z n e m u sovražniku prosto pot med lastne pristaše.

Prav radovedni smo, kaj bo „Mir“ odgovoril na vprašanje, ki mu ga prav resno tu pokladamo; kaj rajši vidi v rokah koroških Slovencev „Štajerca“ ali „Korošča“? — Izognil se bo temu vprašanju prav zvito, to lahko že naprej povemo, kajti prehud poper bi bil to za njegove narodne čitatelje, če bi pohvalil „Štajerca“.

Prav tako, kakor se zvito ogiblje odločne besede o svojem razmerju proti C.-M. družbi in meče v uvodnikih svojim čitateljem samo peska v oči! Če se ne motimo, dozdaj še ni branil niti z besedico predsednika „šolskega društva“ proti „Narodovemu“ očitanju laži. Ali ima torej „Narod“ prav? Sploh ima zelo mnogo stvarnih očitanj ovreči, pa se jih menda boji in jih misli kar „pozabiti“ v hudi borbi proti „KoroščU“. Toda — psovke ne podirajo dejstev!!

Alter Ego.

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

V včerajšnji 9. seji je utemeljeval najprej poslanec dr. S c h a c h e r l svoj predlog za spremembo deželnega reda: V glavnem je stavil sledeče zahteve. 1. Deželnemu zboru se mora dati prilika, da zboruje vsako leto najmanj 10 tednov, a to ne več kot v dveh oddelkih. 2. Zasedanje deželnega zbora se mora vsaj do polovice vršiti v jesen, tako da se lahko deželni poslanci posvetujejo pred novim letom o deželnem proračunu in pregledajo letni računski zaključek. 3. V deželnem redu se morajo natanko določiti naloge in pravice deželnega odbora, tako da bode mogel le z dovoljenjem deželnega zbora vzdigovati deželni davčni denar in poravnati deželne obveznosti. (Bi bilo res z ozirom na dogodke pri stavbi deželne bolnišnice nujno potrebno.) Predlog se je odkazal polit. odseku.

Nemški klerikalec W a g n e r je utemeljeval svoj predlog za spremembo cestnopolicijskega reda v tem smislu,

da bi se za platišča določila gotova širina v razmerju s težo, katero nosi voz. — Soc. Jodlbauer je utemeljeval svoj predlog, glasom katerega naj deželni zbor zahteva odpravo sedanjih visokih carin na žito in dovoljenje prostega uvoza mesa iz balkanskih držav. — Nemški kler. Hagenhofer je pa utemeljeval ravno nasprotni predlog, namreč, da naj se vlada pozove, da ne dovoli uvoza živine in mesa iz balkanskih in prekmorskih držav. Slovenci so glasovali za oba predloga, ki sta se odkazala političnemu odseku.

O predlogu za častno darilo 2000 kron iz deželnih sredstev rodbini Renner smo poročali včeraj. Stavili so ga predsedniki vseh klubov in podpisali vsi oni poslanci. Odkazan je finančnemu odseku.

Nemški nacijonalci so stavili včeraj predlog za spremembo v sestavi deželnega šolskega sveta. — Predlog ima namen, da dež. šolski svet pride popolnoma v roke nemško-nacijonalnih šovinistov. Graški listi danes pravijo, da je odgovor na spremembo kranjskega deželn. šolskega sveta . . . Potemtakem bi naj bil deželni šolski svet v bodoče sestavljen sledeče: 1. Podpredsednik je namestnik ali od njega imenovani zastopnik. 2. Štirje člani, katere izvoli deželni odbor (doslej le dva). 3. Dva člana, katera izvoli graški obč. svet (doslej le jeden). 4. En član, katerega izvoli mariborski obč. svet (!). Ta je popolnoma nov. 5. Jeden član namestnije. 6. Dva deželna šolska nadzornika. 7. Dva katoliška in jeden protestantski duhovnik. 8. Dva člana učiteljstva. Dočim je štel doslej deželni šolski svet 14 članov, bi jih štel po novem nemškonacijonalnem (Wastianovem) načrtu 16, ker bi odpadla dva deželna šolska nadzornika kot člana, med njima gotovo oni za slovensko šolstvo. Očividno je, da se namerava s tem kolikor mogoče oškodovati Slovence in mi že danes pozivamo slovenske poslance na odločen odpor.

Drobne politične novice.

— Zahteve vojne uprave. „Fremdenblatt“ poroča: Poročila nekaterih listov o znižanju izdatkov za armado in bojno mornarico v skupnem proračunu za prihodnje leto so brezpredmetna. Proračun za armadne izdatke je bil že določen v skupni ministerski seji dne 18. septembra. K temu še dostavljamo, da so zvišanje zahtev, katere stavi vojna uprava, zakrivili stroški za konflikt pri aneksiji Bosne in Hercegovine. Ti stroški pa so se napravili v sporazumu obeh vlad, ogrske in avstrijske, in se jih torej ne bode moglo črtati . . . Tako se gospodari v ustavnih državah z davčnim denarjem državljanov!

Češki deželni zbor. Bienerth se še vedno trudi s posredovanjem med Nemci in Čehi v češkem deželn. zboru. Sedaj je odpotoval češki minister-rojak dr. Žaček z nekim novim Bienerthovim posredovalnim predlogom v Prago. Da bi imel kaj uspeha, je težko verjetno. Baje misli deželni glavar princ Lobkovic za jutri sklicati čisto formalno sejo dež. zbora, ki še sicer ni odgoden, ker vlada še vedno upa na sporazum.

Turški trgovci iz Soluna nameravajo napraviti večji zlet v razna mesta na Avstrijskem in Ogrskem.

Bombe v Barceloni. Zadnje dni se je izvršilo več atentatov z bombami v različnih delih mesta. Policija je zaprla mnogo oseb.

Lex Kolisko-Axmann. Nemci na Nižjem Avstrijskem se trudijo najti pot do sankcije za lex Kolisko-Axmann. K temu vprašanju pravi praška ‚Union‘: Nemci hočejo s tem cesarju imputirati korak, ki pomenja naravnost kršenje ustave, ker se ne strinja z državnimi osnovnimi zakoni in državnim šolskim zakonom. Eventualno sankcijo bi smatrali Čehi kot napoved boja za vedno.

Štajerske novice.

v **„Narodni Dnevnik“ in dr. Kukovec** — to je sedaj dvoje skrbi, krog katerih se suče vse pisarjenje mariborskih klerikalnih listov. Slednji tožijo, da „Nar. Dn.“ ne poroča ugodno in pohvalno o „delu“ klerikalnih deželnozborskih poslancev. Ljubi klerikalni prijatelji, kako? Ali naj hvalimo to neizmerno modro postopanje, da se gre najprej nemško večino razdražit z raznimi demonstracijami, ki bi se prav lahko napravile v taktnejši obliki, potem pa se dr. Korošec opravičuje, da se je slovenski govorilo in se vlagajo s klerikalne strani samo nemški predlogi in interpelacije? Ne verjamemo, da se dobi kje „razumnega liberalca“, ki bi tako „odločen in neustrašen“ nastop klerikalcev odobraval, če ne šteje „Straža“ k takim politikom ljudi kakor so Vrstovšek, Benkovič in dr. Očitanje, da je dr. Kukovec govoril samo nemški, je očitana laž, ki dela vso čast mariborski duhovščini; kar se pa tiče Kukovčevega dozdevnega nemškutarstva — ne bomo odgovarjali. Naši bralci si naj samo prečitajo njegov govor! Smešno in pa perfidno je, gospodin Korošec, ako se drugim ljudem očita — narodno izdajstvo zaradi lastnih političnih kozlov! Konečno še tista naivna trditev „Str.“, da dajemo Nemcem orožje proti klerikalcem v roko, ako opravičeno kritiziramo cenj. poslance protikmečke zveze. Smešno! Ali naj njihove grehe v škodo naroda zamolčujemo? Škandal je pa, ako se lasten narod celokupno na nemško veselje blati, kakor so to delali klerikalni listi glede obletnice septemberskih dogodkov; Sicer pa — kdo kaj da na narodne fraze podložnikov mariborskega g. škofa? Konstatirati je slednjič treba, da kaže klerikalna jeza in boj, da ima Narodna stranka zastopnika v deželnem zboru, ki izpolnjuje izborno svojo nalogo. Klerikalna obrekovanja to jasno dokazujejo. Živel dr. Kukovec!

v **Woschnagg contra Aistrich.** Prepozno se je včeraj končala obravnava, da bi bili mogli javiti izid v listu. Aistrich je kljub temu, da se mu je sicer posrečilo dokazati slovenstvo Vošnjakov in Hansovo sokolstvo itd. obsojen na 50 K ali pet dni zapora. Nepojmljivo, oziroma, — pojmljivo!

v **Novi slovenski odvetnik v Brežicah.** Dr. Benkovičevo pisarno v Brežicah prevzame dr. Stiker, Benkovič pa se preseli, kakor smo že svoječasno poročali, v Celje. Vest o prihodu g. dr Stikerja v Brežice bode gotovo zelo razveselila naše somišljenike.

v **Občni zbor** celjske podružnice „Prosvete“ se je vršil dne 25. sept. v „Nar. domu“. Ob tej priliki je predaval tov. iur. Novačan o ljudskih predavanjih, tov. med. M. V. Brezovnik pa je pregledno poročal o razvoju nar. radikalnega dijaštva. Obema predavanjima je sledila živahna debata, v katero so posegli gg. Prekoršek, dr. Lipold, iur. Virant in pa člani „Kluba naprednih akademikov“, ki so bili povabljeni. Posebno po referatu tov. Brezovnika se je kaj živo razpravljalo, mestoma celo burno. Želeti je, da bi se taki večeri prirejali večkrat, posebno o počitnicah, da se razbistrijo pojmi in da se razjasnijo pomisleki.

v **V konjiški okolici** se vrše v nedeljo dne 10. okt. občinske volitve. Klerikalci so že postavili v vseh 3 raz. lastne kandidate.

v **Okrajni šolski svet celjski** je v svoji seji z dne 30. sept. t. l. vzel na znanje, da se je obsolv. učiteljska kandidatinja gdč. H. Sadnik namestila kot suplentinja v St. Pavlu na mesto njenega očeta, ki je dobil večmesečni dopust, da gdč. Konfidenti ostane še nadalje suplentinja v Petrovčah ter nadomestuje obolelo gdč. Valenčič, da se istotako v Petrovčah namesti g. Ciril Pregl, da nadomešča obolelega učit. g. Mithansa in da se na okoliški šoli v Celju namesti absolv. učit. kandidat g. Žagar na mesto svojega brata, ki je dobil daljši dopust v svrho nadaljnih študij; obolelemu nadučitelju okoliške šole celjske, g. A. Gradišniku je dovolil štiritedenski dopust; odobril je stavbeno osnovo in osnutek kupne pogodbe za stavišče nove šole v Libojah ter vzel na znanje plodonosno naložitev večjega preostanka krajnega šol. zaklada na tej šoli; imenoval nadučitelja teharshega, g. Lovra Šaha za kraj. šol. ogledo v Ljubečni, g. Jurija Gorišeka pa za kraj šol. ogledo v Grižah; vzel na znanje poročilo o letošnji okrajni učiteljski konferenci; razpravljal disciplinarne zadeve; priporočal podelitev službenih doklad; odobril proračune krajnih šolskih zaklad za bodoče leto itd.

v **Za okoliško šolo** v Celju se že zavzema tudi „Arbeiterwille“. Primerja „Deutsches Haus“ v njegovi krasoti in praznoti, ker ga nikdo ne poseča z okoliško šolo, ki je nizka in neznatna, v koje nezdravih prostorih pa se kljub temu podučuje na stotine otrok, tudi iz revnih delavskih slojev. Priporoča Celjanom, da odpravijo ta škandal.

v **Izlet na Mrzlico** se vrši, kakor omenjeno, v nedeljo dne 3. vinotoka t. l. Odhod zjutraj ob pol 8. uri z vlakom do Žalca, a nazaj po novi poti. Vabljeni so vsi prijatelji planin.

v **Otroški vrtec v Celju** pohaja do sedaj 8 dečkov in 14 deklet, a dohajajo še vedno novi uka in zabaželjni otroci. Njih število je po zimi vedno manjše kakor po leti.

v **Zaprta** sta od danes naprej 1. a in 3. a razred okoliške deške šole, ki se nahajata v Gospodskih ulicah v hiši gospe Kodermanove. To odredbo je povzročil mestni zdravnik dr. Gollitsch, ker je baje hišna pesestnica bolana (!) Mizerija s to nesrečno okoliško šolo je vsak dan večja!

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je včeraj na odhodnici g. Dušana Presečkega nabralo v Slov. del. podp. dr. K 4·53.

v **Iz celjske „Prosvete“.** O priliki obč. zbora celjskega odseka „Prosvete“, dne 25. tm., nam je naklonila neka gospodična Savinjčanka prekrasen velik šopek jesenskih cvetk v obliki čolna. V svojo najprijetnejšo dolžnost si štejemo, neznani rodoljubkinji za njeno naklonjenost napram našemu društvu se najsrčnejše zahvaliti. Odbor.

v **Iz Ormoža.** Vlak, ki vozi iz Središča v Maribor ob petih zjutraj je predvčeraj nekdo napadel med Središčem in Ormožem. Streljal je nepoznan zlikovec dvekrat na stroj. Strojevodja je ustavil vlak v Ormožu, kjer se je zadeva protokolirala in potem se je vlak odpeljal s četrturno zamudo.

v **Iz Maribora.** Predvčeraj sta prišla trgovski potnik Ignac Pollak in natakar Aleksander Büchler z Dunaja v gostilno „Zur steinernen Brücke“ v Meljsko cesto (Mellingerstrasse) v Mariboru. Tekom govora je pokazal Büchler Pollaku novo nabavljen samokres in je z njim tako nerodno ravnal, da se mu je izprožil in je kroglja zadela Pollaka v levo mečo.

v **Dijaška kuhinja v Mariboru** je imela, kakor poročajo mariborski klerikalni listi, 23. sept. občni zbor. Društvo izkazuje v minulem letu K 4923·43 dohodkov in K 4500 stroškov. Obedov se je lani razdelilo 15.843, povprečno je dobivalo na dan 62—65 dijakov hrano. V odbor so izvoljeni gg. dr. Iv. Mlakar za predsednika, dr. Fr. Rosina za podpredsednika, dr. A. Medved za tajnika in gg. ravnatelj H. Schreiner, dr. R. Pipuš in prof. I. Vreže za odbornike. Slovenci podpirajte to prekoristno društvo! Sl. odboru pa priporočamo, da prav nič ne škodi obveščati tudi napredno časopisje o društ. zadevah.

v **Iz Maribora.** Včeraj se je obravnavala pred mariborsko poroto zadeva Sečar-Vabič. Pisali smo že bili pred nekoliko tedni, da so se bili v Sečarjevi gostilni v Vučji vasi 23. avg. stepli fanti, ker nobeden ni hotel plačati računa. Ko je na oni trušč priletel gostilničar in je hotel napraviti red, so mu imenovali delavca Vabiča za razgrajača. Sečar je v nagli jezi in razburjenosti udaril Vabiča z neko verigo po glavi in ga je še vrgel prek pet stopnic, da je oni umrl. Porota je sedaj Sečarja kljub temu oprostila. — Isto sodišče je pa obsodilo ločenega soproga Tomaža Miško radi posilstva na 8 mesecev ječe.

v **Boj med civilisti in vojaki.** V noči 27. tm. je prišlo v neki mariborski gostilni med delavcema Ivanom Kurtnikom in Josipom Kanclerjem ter med podčastnikoma Alojzijom Schoberjem in Ivanom Steinerjem do hudega pretepa. Steiner je ves divji mahal s svojim bajonetom tako, da je pobil mnogo posode polomil je tudi nekaj stolov. Pozneje je prišla policija, ki je s pomočjo vojakov porinila delavce na cesto. Kancler se je čez nekaj časa vrnil, toda vojaki so takoj navalili nanj, ga krvavo pretepli in ven vrgli.

v **Iz Maribora.** Včeraj predpoldan ste prišle dve dekleti krog 18 let k personalni blagajni na glavnem kolodvoru in ste zahtevali s potrdilom župnega urada pri Sv. Magdaleni, da živita zakonca Burgay skupno, izplačanje zaslužka kondukterja Antona Burgaya v znesku K 165·86. Blagajnik Köscher je izplačal znesek, a kmalu potem je prišel Burgay sam; izpostavilo se je, da ste bili oni dve sleparki. Policija jih išče. —

v **Iz Maribora.** 19 letni cunjar August Hochstädter iz Gradca se je hotel včeraj na koroški cesti ustreliti, a se mu ni posrečilo. Naboj se mu je zaril v obraz in on je zelo težko ranjen. Vzrok je njegova ljubica, neka Marija Gaßner.

v **Iz Maribora.** Včeraj je stal zopet pred mariborskimi porotniki Linhart iz Ptuja. Toži ga župnik Ogrizek iz Dramelj radi obrekovanja. Ker je Linhart rekel, da hoče dokazati svoje trditve, se je obravnava preložila. („Štajerc“ je nekoč pisal, da je župnik Ogrizek spravil učitelja Adamiča ob kruh in službo. Op. ured.)

v **Iz Lipnice.** V Leitringu pri Lipnici se je mali 11 letni pastir Grieß igral pri mlinu svojega gospodarja Ruppa. Med drugim je tudi odprl zatvornico, ali pri tem se je ponesrečil, prišel je v žleb in mlinsko kolo ga je skoro dobesedno zmlelo.

v **Razstava vin na jesenskem sejmu v Gradcu.** Zveza nemških kmetijskih zadrug na Štajerskem je priredila v Gradcu ob priliki sedaj se vršečega jesenskega sejma razstavo štaj. vin združeno z vinsko poskušnjo. 27. in 28. so strokovnjaki razstavljena vina preskušali in razdelili odlikovanja. Izmed slovenskih razstavljalcev je dobil srebrno državno kolajno g. Franc Robič, srebrno kolajno ckr. kmetijske družbe štajerske g. Martin Vtičar s Huma pri Ormožu, nagrado v denarju gg. Jakob Zadravec iz Središča, Vincenc Stoklas in pos. Tereza Korenjak, diplomo Ivan Kočevar iz Središča.

v **Deželna podpora**. Deželni odbor je predložil zbornici predlog, da se dovoli občini Godomerci za zgradnjo studenca v Bodislavcih 150 kron. Ta podpora se ima istočasno z državno podporo v isti namen izplačati.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Iz štajerskega deželnega zbora.

z **Gradec**, 1. oktobra. V današnji seji je protestiral dr. Kukovec proti spremembi poslovnika, katero je predlagal nemški nacijonalec dr. pl. Kaan in ki ima navidezno doseči krajše poslovanje, v resnici pa otežiti manjšinam stališče. Protestu se je pridružil tudi dr. Korošec. — Dr. Kukovec je predlagal v odgovor Wastianovemu predlogu delitev dež. šolskega sveta v nemški in slovenski oddelek ter uvedbo pouka o vinarstvu v slov. kmetijski šoli v Št. Juriju.

Češki deželni zbor.

z **Praga**, 1. oktobra. Pogajanja, katera je na izrecno željo ministerskega predsednika začel v Pragi dr. Žaček, so že brez vsakega uspeha prekinjena. Nemci bi bili morda že pripravljeni za kompromisen dnevni red, a Čehi zahtevajo, da opuste brezpogojno obstrukcijo. S tem so menda pogajanja glede delovanja češkega deželnega zbora za sedaj končana.

z **Praga**, 1. oktobra. Govori se, da namerava vlada meseca decembra znova zvesti kompromisna pogajanja glede češkega deželnega zbora.

Oklic čeških agrarcev.

o **Praga**, 1. okr. „Venkov" proglašuje oklic čeških agrarcev na narod, v katerem ti obžalujejo, da v interesu dežele in kmečkega ljudstva ni došlo do dela v češkem deželnem zboru pod pogoji, ki bi bili za oba naroda častni. Čehi so morali vstrajati na svojem stališču, ker se niso smeli podvreči nemškemu diktatu. — „Nar. listy" poročajo, da bode bar. Bienerth jutri v avdijenci cesarju poročal o ponesrečeni akciji za delazmožnost češkega deželnega zbora in o korakih, ki jih misli sedaj storiti vlada.

Zarota v Črnigori.

o **Cetinje**, 1. okt. Preiskava v zadevi zadnjega komplota proti sedanji vladi in dinastiji je baje dognala, da so zarotniki hoteli vreči sedanjo vlado in odstaviti kneza. Ministri bi imeli biti pomorjeni in namesto Nikole bi imel priti na prestol princ Danilo. Vse to bi se zgodilo v ta namen, da bi se rešile one osebe iz zapora, ki so bile lani obsojene zaradi znane bombne afere. V zaroto je zapletenih kakih 20 odličnejših mož, od katerih je že 15 zbežalo v Albanijo. (Te vesti je treba sprejeti z veliko rezervo. Ali pa rabi morda knez Nikola zopet kakšen proces, da se znebi neprijetnih političnih nasprotnikov? Op. uredn.)

Ministerska kriza na Ogrskem.

a **Budimpešta**, 1. okt. Jutri stopi Franc Kossuth pred cesarja, da mu kot vodja večine v ogrskem državnem zboru sporoči svoje mnenje in svoj načrt o rešitvi ogrske krize. Današnji jutranji listi pravijo, da rešitev krize še ni tako blizu, ker cesar na noben način ne misli privoliti v vlado neodvisne stranke same. Kot bodoči ministerski predsednik se imenuje Kkuen-Hedervary, kar bi značilo, da bi prišli 67-niki in 48niki vendar zopet skupaj do vlade.

o **Budimpešta**, 1. okt. „Az Ujsag" poroča, da si je Wekerle izprosil od cesarja dekret za nadaljno odgodenje drž. zbora dne 5. okt., ako kriza še ne bode rešena. 5. okt. se pričakuje v drž. zboru burna debata, ako se dotlej nič ne zgodi. Državne posle vodi provizorično ministerstvo Wekerle naprej.

Različne vesti.

Pariz, 1. okt. Figaro" poroča, da obišče portugalski kralj Manuel novembra meseca Pariz in predsednika Fallieresa.

Pariz, 1. okt. V Moucyu se je dogodila včeraj v nekem varijetegledališču zelo dramatična scena. Neki igralec je moral k vojakom; njegova tovarišica, ki ga je imela rada, je bila zaradi tega tako žalostna, da je vtaknila glavo v levjo kletko in so ji jo zverine grozno razmesarile. Še le po preteku 10 minut so jo rešili iz kletke.

Potsdam, 1. okt. Nemška prestolonaslednica je včeraj zvečer povila čvrstega dečka.

Narodni gospodar.

Gnojenje z umetnim gnojem v jeseni.

Cene za krmo iz žita so v zadnjih letih tako poskočile, da ne bo najti kmetovalca, ki bi ne skušal v svojem gospodarstvu teh pridelkov kolikor mogoče povišati. Kdor hoče to zares v pravi meri doseči, ne sme zemlje zanemariti ter se mora istotako posluževati tudi najboljših semen. Najvažnejše pri vsem tem je pa pravo gnojenje. V umetnih gnojilih ima kmetovalec najboljše sredstvo v rokah, s kojim zamore učinek hlevskega gnoja spopolniti ali pa nadomestiti. Uspehi poskusnega gnojenja z umetnimi gnojili, kateri poskusi so se v zadnjih letih pri nas v velikem številu napravljali, so tako povoljni, da se poraba umetnih gnojil pač vsakemu kmetovalcu lahko brez pomisleka priporoča. Žalibog je še veliko kmetovalcev, ki še o porabi umetnih gnojil niso dovolj podučeni ter je vsled tega neuspeh, ki ga imamo v mnogih slučajih pri gnojenju z umetnimi gnojili, pripisovati napačni porabi. Priporoča se torej jeseni gnojiti z umetnimi gnojili na sledeči način. Na 1 oral se vzame:

Za pšenico (če se ji ne gnoji s hlevskim gnojem): 300 kg kajnita (ali 100 kg 40% kalijeve soli), 300 kg Tomasove žlindre (ali 200 kg kostne moke); v spomladi še potem v dveh deležih po vrhu 100 kg čilskega solitra.

Za rž (če se ji gnoji s hlevskim gnojem, se še dá): 150 kg kajnita (ali 50 kg 40% kalijeve soli), 150 kg Tomasove žlindre (ali 100 kg kostne moke); če je rž v spomladi slaba, ji pognojimo še s 100 kg čilskega solitra in sicer v dveh deležih po vrhu po 14 dni narazen.

Deteljišča se gnojijo s: 300 kg kajnita (ali 100 kg 40% kalijeve soli), 300 kg Tomasove žlindre.

Travniki, (ki že dolgo niso bili pognojeni) 400 kg kajnita (ali 130 kg 40% kalijeve soli), 400 kg Tomasove žlindre.

Travniki (s hlevskim gnojem prej gnojeni): 250 kg kajnita (ali 80 kg 40% kalijeve soli), 250 kg Tomasove žlindre.

Pri pšenici in rži je najbolje kajnit (ali 40% kalijeve soli) s Tomasovo žlindro pomešan kakih 14 dni pred setvijo potrositi, podorati ali zavlačiti. Na travnikih in deteljiščih se naj pomešana gnojila že v jeseni potrosijo, da se do spomladi v zemlji dobro razkrojijo. Če se je pa zamudilo s kajnitom (ali 40% kalijevo soljo) in Tomasovo žlindro v jeseni pognojiti, se lahko to v teku zime po vrhu zgodi, če sneg ni previsok.

Ker se je do sedaj pri nas mnogo le enostransko samo s Tomasovo žlindro gnojilo, se naj gnojijo sedaj ista polja ali isti travniki nekoliko močneje s kajnitom ali 40% kalijevo soljo. Gnojenje s Tomasovo žlindro se pa v tem slučaju lahko opusti, k večjemu se še primeša kajnitu ena vreča Tomasove žlindre.

Če gnoji kmetovalec, kakor zgoraj navedeno, tedaj dá zemlji vse hranilne snovi, katere rastline potrebujejo, ter sme upati na gotove uspehe, kar pri enostranskem gnojenju ni slučaj. Ker je postala Tamasova žlindra, ki se je v zadnjih letih skoraj edino za gnojenje jemala, v zadnjem času vedno dražja, dočim ko so ostale cene za kajnit in 40% kalijevo sol vedno iste in se je gnojenje s temi gnojili zelo zanemarjalo, se priporoča obračati gnojenju s kajnitom ali 40% kalijevo soljo več pozornosti, kajti na gotove uspehe se lahko računa le tedaj, če se gnoji tudi s kalijevimi gnojili.

Kupujte narodni kolek!

Dnevna kronika.

a **Halleyeva repatica — najdena**. Iz Viela poročajo, da so odkrili na nebu toliko pričakovano Halleyevo repatico. Repatica bo meseca aprila 1910 v najbližji bližini solncu in naši zemlji.

a **Bomba iz leta 1712**. Iz Monakovega poročajo: Blizu vojašnice v Landavu je neki podčastnik našel v smodnišnici nabito in zelo dobro ohranjeno bombo, ki je bila tam zakopana. Bomba je tehtala 80 kg, a je po mnenju strokovnjakov iz leta 1712, iz časa obleganja Landava.

o **Imenovanje**. Cesar je imenoval majorja Andrejko pl. Livnogradskega za stražmojstra v telesni gardi.

o **Nove „steklenice" iz aluminija** dobi avstrijsko vojaštvo. Držale bodo pol litra in bodo samo 15 dekagramov težke.

Nemški in slovenski demonstranti. „Edinost" poroča: V Ašu na Češkem so bili uprizorili Nemci velike demonstracije proti nekemu nepriljubljenemu davčnemu uradniku. Uprizorili so bili pravi bombardma proti hiši, v kateri je stanoval omenjeni uradnik. Sodnijsko cenjena škoda je znašala 360 K. Naslednji dan so našli na dvorišču okoli 800 kamnov. Demonstranti so bili obsojeni od 25 ur do 14 dni. Te kazni je treba samo primerjati s kaznimi, ki so doletele ljubljanske demonstrante. Vendar s tem še ni končana ta storija! Vsi ti demonstranti so bili na Bienerthov predlog — pomiloščeni! Takrat, ko se gre za Slovence, „strenge Bestrafung", ko se gre za Nemce, milost!

o **Dalmatinski deželni zbor** je sprejel resolucijo, v kateri z ogorčenjem zavrača dolžitve, da se je tudi v Dalmaciji pripravljalo veleizdajstvo in obsoja krivično preganjanje Srbov na Hrvatskem in v Slavoniji. Za resolucijo so glasovali Srbi, Hrvati in tudi Lahi. —

o **Statistika veleizdajskega procesa**. Koncem bratomorne pravde, ki je trajala skoraj celih 7 mesecev, podajamo nekaj statistike, ki je radi svojih številk zelo zanimiva. Pravda je trajala 149 dni. 36 braniteljev je prijavilo 2075 in obtoženci 190 ničnostnih pritožb. Tožitelj je prignal 291 svojih „prič", dočim se je brala izpoved 378 ljudi, ki niso bili navzoči. Branitelji so predlagali 824 prič, a zaslišanih je bilo samo 42. Branitelji so stavili 1932 predlogov, v 77 slučajih se jim je ugodilo. Predsednik 1122 vprašanj, stavljenih pričam, ni pripustil. Zagovornikom je bila 90krat, zatoženim 124krat odvzela beseda. Od 53 obtožencev so jih 32 odstranili iz cvorane in jih obsodili in contumadiam. Disciplinarne kazni posamezn! kov znašajo skupno 71 (posamezen zapor, temna ječa.) Branitelji so plačali 3600 K kazni, pričam in stenografom pa se je izplačalo 70.000 kron. Zapisnik obsega 5094 strani. — Je-li bilo tega treba in kdo je temu kriv?

a **Rektorji živinozdravniških visokih šol**. Cesar je dovolil, da bodo smeli počenši s šolskim letom 1909/1910 profesorji na visokih živinozdravniških šolah na Dunaju in v Lvovu voliti rektorja za dobo dveh let in bosta rektorja za časa svoje službe imela naslov: „magnificenca".

Kranjske novice.

a **Razstava slovenskih umetnikov v Ljubljani** ostane le še ta teden otvorjena. Zaključek je nepreklicno v nedeljo, dne 3. oktobra ob 5. uri popoldne.

a **Mrtvi roki** je zapustila umrla Marija Kukec iz Ljubljane in sicer: škofovim zavodom 1000 K, cerkvi na Viču 3000 K, cerkvi v Spodnji Šiški 2000 K, cerkvama na Brezjah in na Rožniku po 600 K in Vincencijevi družbi v Ljubljani 1000 K, skupaj 8200 K. Ta Marija Kukec je šla gotovo gorka v nebesa!

Primorske novice.

a **Volitve na Goriškem. — Jerič ni izvoljen. — Ožja volitev za vse tri mandate.** Sedaj se razglaša, da je bil Jerič od glavne volilne komisije proglašen izvoljenim vsled računske pomote. Komisija pri določevanju absolutne večine ni štela 98 razpršenih glasov. dočila je absolutno večino na 10.527 iz števila 63.164. V resnici pa se je oddalo 63.262 glasov in znaša torej absolutna večina 10.543. Tega števila glasov tudi Jerič ni dosegel. Namestnija, pri kateri leže vsi akti in tudi tozadevna vloga, še do danes ni ničesar ukrenila glede razveljavljenja Jeričeve izvolitve. Vršile bi se torej ožje volitve za vse tri mandate. Kakšen bo izid, je danes negotovo. Gotovo pa je, da je ostalo pri prvih volitvah najmanj 3000 naprednih volilcev doma in gotovo je, da so klerikalci že 26, m. m. spravili zadnjega svojega moža na volišče. Če se posreči spraviti za agrarno-napredno listo vsaj 1500 volilcev več kakor zadnjič na volišče, je njena zmaga tudi brez pomoči socijalistov zagotovljena. Kaj bodo socijalisti storili oziroma, kaj so včeraj glede taktike pri ožjih volitvah sklenili, še danes ne vemo, a skoro gotovo je, da so sklenili absenco. V „Rdečem praporju" je eden njihovih voditeljev Petejan izjavil, da „je že danes gotovo, da ostane naša stranka doma in prepusti nasprotnikom, naj se sami koljejo, kakor se hočejo in znajo" in da ne bodo šti reševat te „propale družbe". Kaj gospodje socijalisti hočejo s tem, da omogočujejo zmago klerikalizma, doseči, nam je danes nejasno. Sploh na goriškem zadnji čas opazujemo tesno ljubimkovanje socijalistov in klerikalcev, kadar se gre proti naprednjakom in agrarcem. Takrat so pozabljena vsa protiklerikalna načela. Če agrarno-napredna lista dne 5. t. m. prodre, bo to temvečje zadoščenje in — plačilo gospodom socijalistom ne bo izostalo. — Tudi laški socijalisti se v Furlaniji ne udeleže ožjih volitev. S tem je zmaga laških klerikalnih kandidatov zagotovljena.

a **Bogat ribji lov**. Zadnje dni so ribiči v tržaškem in puljskem zalivu vjeli nad 2 miljona sardel. Mreže so se trgale od teže.

a **Vsekakor čudno**. Goriški župan Bombig je haranguiral sicer goriško meščanstvo proti premestitvi slovenskega učiteljišča v Gorico, ni pa še do danes sklical občinskega sveta v svrho protesta, dasi ga laški listi dan za dnem k temu pozivajo in dasi so protestirali že razni drugi laški občinski sveti, ki jih stvar vendar ne briga toliko. Bombigovo postopanje

tozadevno si ljudje različno razlagajo. Jasno je, da goriški občinski svet raje molči, ker je jako kompromitiran vsled znanih aretacij velikih laških političnih gromovnikov, ki so defraudirali miljone v „banca popolare". Drugi zopet trde da je vlada tej banki dala 2 miljona v svrho sanacije le pod pogojem, če Lahi ne bodo proti premestitvi slov. učiteljišča protestirali.

a **Imenovanje.** Nadškofijski ordinarijat v Gorici je podelil službo semeniškega profesorja Slovencu Josipu Ličanu. Zavzemal je doslej to mesto Italjan prof. Tarlao, ki je bil odstavljen radi svojega nastopa pri gradežkih volitvah.

a **Profesor Cleri,** bibliotekar na goriški licealni knjižnici, je padel v biblijoteki z lestve, pri čemer si je zvil nogo in tudi drugače precej hudo poškodoval, tako, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Woschnagg contra Aistrich.

Nadaljevanje dopoldanske obravnave.

Priča Ivan Smolnikar, učitelj v Zavodni, ni bil pri zletu samem, a Mukija je videl in vprašal, kaj dela. Odgovoril mu je: Čakamo, da pozdravimo mozirske sokole. S. je čul, da je bil Vošnjak član sokola. Trdi, da so bili Vošnjaki od nekdaj Slovenci in da so rekli stari kmetje, da je samo jeden Tirolec Nemec v Šoštanju. Ko je rekel l. 1894 Smolnikar tedaj že Woschnaggu, če se še spominja, kako je slavoloke stavil za dotično sokolsko slavnost, ga je hotel dati s hlapci iz gostilne vreči. (Smeh po dvorani.)

Priča Miloš Levstik, učitelj v Celju, je videl oba, sedanjega Woschnagga in Vošnjaka kot sokola. O članstvu Mukijevem oz. podpori mozirskega sokola ne ve ničesar. Pozna točno vsako hišo v Šoštanju in ve sigurno, da je z Vošnjakove hiše plapolala trobojnica. Drugače se brani marsikaj povedati, ker mu je bil Hans blag prijatelj, a vendar pravi, da je Hans zahteval, da se izobesi prapor, čemur se je mati Nemka ljuto protivila.

Aistrich hoče, da se konstatira, kaj je bil Hans na mešč. šoli: Nemec ali Slovenec?

Predsednik ne pripusti vprašanja.

Gašpar Horvat, učitelj v Šoštanju veli, da se mu zdi od nekdaj Hans bolj Nemec, ker je rodovina bila pri pevskih prireditvah navzoča. „Liederkranz" je pa bil internacijonalen. Horvat se čuti Nemca in govori tako.

Franc Woschnagg sen., pri vatnik v Šoštanju se spominja izleta a pravi, da sin ni bil nikoli sokol, ker njegova hiša je bila vedno „strammdeutsch". Govori grozen dialekt. Slovenski prapor ni nikoli bil na njegovi hiši. Kliče Boga za pričo. Se zelo ošabno in neolikano vede. Naziva pobiranje za društva beračijo in s tem žali vzadi sedečega Kramarja. Včasih je surov. Učitelj Smolnikar ni plačal več udnine, ker je rekel, da mu stvar preseda, a Vošnjakovi so vedno plačevali, zakliče vmes Kramar. Bili so torej Slovenci.

Predsednik sedaj dokaže iz imenikov meščanske šole, da je bil Muki — slovenski učenec.

Stari Woschnagg ni bil pri vzprejemu v šolo, ampak trdi, da je neka gospa Linninger vpisala Ivana Nepomuka za Slovenca.

Aistrich pove, da so Linningerji Nemci in bi to bilo čudno.

Dr. Hrašovec predlaga, da se zasliši takratnega razrednika Novaka, da pove, če ni bila zmota.

Ivan Vošnjak, tovarnar v Šoštanju, bratranec Hansa, ne bi rad izpovedal o Hansu, ker je v sorodu. Se dobro spominja, da je bil Hans sokol. Ponovno zatrdi, da sta bila oba bratranca sokola. Priča se ne spominja, koliko je plačal in kdaj. Ne ve prav, kakega mišljenja je bil Hans, ker mu v srce ne more gledati; od kedaj je nemčur, tudi ne ve prav. Maškerada pa ni bil ta sokolski sprevod, kakor je rekel stari Woschnagg. Priča je bil vedno Slovenec, a za bratranca ne ve. Se ne spominja, da bi bil naročil obleko, mogoče je.

Aistrich vpraša, bi si li bili sokoli pustili svoj kroj in svoj izlet smešiti kakor maškarado? (Smeh in pritrjevanje pri slovenskem občinstvu.)

Konec jutri.

Društvene vesti.

z **Iz Sevnice.** V nedeljo 3. oktobra popoldan napravi odsek brežiškega „Sokola" v Sevnici pešizlet na Blanco. Pričakujemo, da se tudi drugi Slovenci izleta udeležijo. Vsakdo je tem potom prisrčno vabljen. Na zdar! Odbor.

z **Društva „Zvezda" na Dunaju** priredi v nedeljo, dne 3. vinotoka zabavni večer v dvorani „Lehrerhausverein", VIII. Langegasse 20, z raznovrstnim vsporedom. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina prosta. Prijatelji društva dobrodošli!

Tržne cene.

30. septembra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Borza je bila danes pod uplivom budimpeštanskih dogodkov in je bila trdna. Res pa je, da se s pšenico ni kaj tržilo. Rž je bila slaba in malo prometa. Ječmen jednak, oves moten, koruza jednaka.

Sladkor. Trst, 30. septembra: Centrifugal Pilés prompt K $33^1/_4$ do K $33^1/_2$ za november - marec K $30^3/_4$ do K $31^3/_8$. Tendenca uporna.

Sladkor. Praga: 30. sept. sur. sladkor prompt K —·—, nova kampanja K 28·85. Tendenca mirna. — Vreme: jasno.

Budimpešta, 30. sept. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 146 do 148 vin., mlade, srednje 146—148 v, mlade, lahke 146—148 v. zaloga 27.828 komadov. Prignano 211 komadov, odgnano 302. Ostalo torej 27.737 komadov. Tendenca tiha.

Budimpešta, 30. sept. Pšenica za oktober K 14.13, pšenica za april K 14·08, rž za oktober K 9·61, rž za april K 10·—, oves za oktober K 7·43, oves za april K 7·65, koruza za september K —·—, koruza za maj K 7·01.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti zmerno, tendenca trdna, prometa 30.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica 5 vin. višja. Drugo trdno. — Vreme: lepo.

Cena jajc na dunajskem trgu

dne 29. septembra 1909.

Jajca v zabojih	à 27	k po K 2·—
I-ma jajca v sodčkih	à 28	„ „ „ 2.—
II-da „ „ „	à $28^1/_2$	„ „ „ 2·—
Niž. in gor.-avstrij.	à 31	„ „ „ 2·—
I-ma štajerska jajca	à 28	„ „ „ 2·—
II-da „ „ „	à 29	„ „ „ 2·—
I-ma moravska „	à 29	„ „ „ 2·—
II-da „ „ „	à 29	„ „ „ 2·—
Šleska jajca	à 31	„ „ „ 2·—
Hrvaška jajca	à 29	„ „ „ 2·—
Slavonska jajca	à $29^1/_2$	„ „ „ 2·—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K	100
I-m banatska jajca	à „	94
Zgornjeogrska jajca	à „	93
I-ma sedmograška sortirana	á „	96
I-ma „ nesortirana	à „	95
Bosanska jajca	à „	92
I-ma bolgarska jajca	à „	98
II-da „ „	á „	—
Ima- srbska „	à „	—
I-ma gališka jajca sortirana	à „	90
I-ma „ „ nesortirana	à „	88
I-ma ruska „	à „	96
I-da „ „	à „	—
I-ma srednja jajca	à „	78
I-ma mala „	à „	72

Vreme: dež. Tendenca: trdna.

Po svetu.

z **Cook in Peary** sta najbrže oba sleparja. Sedaj dolžijo Cooka, da njegova slika ni s severnega pola, ampak da jo je posnel že pred 8. leti neki drugi potnik.

v **Grški generalissimus — Slovan.** Povodom imenovanja generala Konstantina Smolenskega vrhovnim poveljnikom grške vojske, so poljski listi priobčili njegovo genealogijo, iz katere se vidi, da je on poljskega pokoljenja. General Smolenski je star sedaj 67 let, rodil se je v Atenah kakor sin generala v grški vojski Leonida Smolenskega. Rodbina Smolenskih se je po Kosciuskovem ustanku izselila iz Poljske in se nastanila v Atenah, kje si je pridobila ugleda, njeni členi pa važne državne službe. Sedanji generalissimus Smolenski je postal leta 1895 polkovnik, in je leta 1897 v grško-turški vojni poveljeval tretji brigadi. V tej vojni je bil on edini general, ki je s spretnimi operacijami obdržal svoje pozicije in se posebno odlikoval z junaško obrambo sedla Raveni in utrjene pozicije pod Velestinom. Za te zasluge pridobil si je na dvoru in pri vojski velik ugled. Pozneje je bil Smolenski umirovljen. Zadnji upor častnikov ga je zopet spravil na površje. To je poleg Enverbega drugi Poljak ki igra v osodepolnih balkanskih dogodkih najnovejšega časa važno ulogo.

v **Kaj stane mir?** „Financial News of London" so napravili račun o vojaških izdatkih devetih največjih držav na svetu. Troški so zračunjeni za leto 1906 na 1.534,835.000 dol. Na države razdeljeno za vojno in mornarico sledi: Velika Britanija 316.425.000 dol., Nemčija 258,050.000 dol., Franc. 208,725.000 Rusija 263,425.000, Avstrija 73,605.000 dol., Ogrska 40,930.000, Italija 81,850.000 Združene države 243,175 000, Japonska 48,125.009 dol. Vse pa kaže, da „News" niso vojne pokojnine računale. V Združenih državah samo že znaša to na leto 150 miljonov dol. Angleška, Nemčija, Francija in Avstro-Ogrska imajo tudi občutljive penzijske izdatke. Nadalje niso računjene obresti od državnih dolgov, kateri so se naredili v svrhu vojaških potrebščin. Ako se še razen tega prištejejo troški malih držav, tako pride gotovo več kot tri miljarde stroškov. Se pa še računa, koliko gre v izgubo s tem, ko mora biti vsako leto par miljonov ljudi v najboljši dobi svojega življenja, od drugih — davkoplačevalcev — preživljano in vzdržano mesto da bi se sami vzdrževali, tako najdemo vsoto, da nas kar grozi.

Hiša z vrtom

ob cesti v Trbovljah bo prodana na prostovoljni dražbi v Fortetovi gostilni dne **14. oktobra** ob $^1/_4$10 uri za izklicno ceno 15.000 kron.

Dr. Josip Kolšek, odvetnik na Laškem.
83 3-1

Slovo!

Ker mi ni čas dopuščal od Mozirčanov se posloviti, se tem potom poslavljam od svojih znancev in prijateljev.

Mihael Goričan.

! Nova trgovina !

P. n. sl. občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim sredi oktobra v novi posojilnici hiši na Ringu

modni salon za gospode

ter se tem potom vže naprej najtopleje priporočam.

Maks Zabukošek krojaški mojster v Celju.

479 1 A I. 150/9. 41

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju so po prošnji dedičev za Jožefom Zagode iz Gotovelj naprodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere so se ustanovile pristavljene izklicne cene in sicer:

1. vl. št.	120	k. o.	Gotovlje za	K 16.220·21
2. „ „	118	„ „	„ „	„ 1.151·—
3. „ „	424	„ „	„ „	„ 166·64
4. „ „	434	„ „	„ „	„ 447·60
5. „ „	421	„ „	„ „	„ 772·50
6. „ „	317	„ „	Studence „	„ 5.797·12

Dražba se bo vršila dne

22. oktobra 1909 v sobi štev. 12 tega sodišča

ob 9. dopoldne.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti v eni polovici v 14 dnevih po dražbi, v drugi polovici do 1. januarja 1910.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodniji, pri Mihi Zagode na Ostrožnem ali pri občinskem uradu v Gotovljah. Cenilni zapisnik je mogoče vpogledati pri sodniji soba št. 13.

C. kr. okrajna sodnija v Celju, odd. I.

dne 27. septembra 1909.

Nova trgovina

Na vogalu Graške in Okrožne ceste

P. n. cenjemu občinstvu vljudno naznanjava, da sva otvorila novo trgovino s popolnoma svežim galanterijskim, norimberškim, drobnim blagom in igračami.

Na drobno in debelo. — Cene nizke.

Postrežba točna. 481 2-1

Za mnogobrojen obisk se priporočava

Prica & Kramar, trgovca v Celju

Lastnik in izdajatelj: Narodna založba v Celju. Odgovorni urednik Vekoslav Spindler. Tisk Zvezne tiskarne v Celju.